

عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری و بالینی از دیدگاه دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۴

سید علی درخشان^۱، فردوس منتظر الظهور^۲، حجت اله مرادی پردنجانی^{۳*}، آریتا ظاهری^۳

^۱دانشجو، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران؛ ^۲گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران؛ ^۳گروه هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۴/۱۱/۴ تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۸

چکیده:

زمینه و هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری و بالینی از دیدگاه دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد است.

روش بررسی: روش پژوهش توصیفی - پیمایشی بوده و جامعه آماری پژوهش را دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد تشکیل می دهد که به روش نمونه گیری تصادفی تعداد ۳۳۰ دانشجو (۲۱۴ زن و ۱۱۶ مرد) و ۱۲۵ استاد (۴۴ زن و ۸۱ مرد) به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار مورد استفاد در این پژوهش پرسشنامه ای محقق ساخته می باشد و شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات آزمون های فریدمن و آزمون t مستقل می باشد.

یافته ها: از نظر اعضای هیئت علمی مهم ترین عامل موثر بر کیفیت آموزش دروس تئوری حضور به موقع دانشجویان در کلاس درس و از نظر دانشجویان علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیل بوده که میانگین نمرات این ۲ مولفه در بین اساتید و دانشجویان اختلاف معنی دار داشته است ($P < 0/001$). از نظر اعضای هیئت علمی و دانشجویان مهم ترین عامل موثر بر کیفیت آموزش دروس بالینی استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالینی بوده است که میانگین نمره این مولفه در بین اساتید و دانشجویان اختلاف معنی دار داشته است ($P = 0/001$).

نتیجه گیری: با به کارگیری مدرسین دروس تئوری جهت دروس بالینی می توان کیفیت آموزش بالینی را افزایش داد؛ همچنین با ایجاد انگیزه و افزایش علاقه و رغبت دانشجویان می توان هم در حضور به موقع آن ها در کلاس درس تأثیر مثبت گذاشت هم کیفیت آموزش تئوری را بالا برد.

واژه های کلیدی: کیفیت آموزش، آموزش تئوری، آموزش بالینی، آزمون فریدمن.

مقدمه:

آن ها به منظور جلوگیری از هدر رفت این سرمایه های انسانی و مادی و همچنین کسب توانایی رقابت در دنیای آینده که اصلی ترین رکن آن، برخورداری دستاوردها از کیفیت قابل ملاحظه می باشد، ضرورتی غیر قابل چشم پوشی است (۱). کیفیت آموزشی، مبحثی اصلی و ضروری در آموزش عالی است که بدون پرداختن به آن، نگرانی راجع به هزینه ها و امکان دستیابی افراد جامعه به آموزش عالی بی معنی خواهد بود. کیفیت مفهومی پیچیده و پویاست که تعریف آن تابع مجموعه ای از

امروزه سیر رشد و پیشرفت علوم و فناوری برای همگان به وضوح قابل مشاهده است. در این راستا نظام آموزشی و دانشگاه ها عمده ترین جایگاهی می باشند که با انجام وظایف و رسالت های خود می توانند با گام های موثر در تحقق آرمان های یک جامعه پیش روند و کشور را به سمت پیشرفت هر چه بیشتر رهنمون سازند. بر همین اساس در جوامع مختلف سالانه سهم زیادی از درآمدهای ملی صرف هزینه های مربوط به نظام های آموزشی می گردد. از این رو اطمینان از کیفیت مطلوب عملکرد

عوامل اجتماعی سیاسی فرهنگی و اقتصادی می باشد. در ارتباط با نظام آموزش عالی می توان کیفیت را اینگونه تعریف کرد: کیفیت به عنوان تطابق وضعیت آموزش عالی با رسالت، هدف و انتظارات همیاران آموزشی است (۲). بر اساس مهم ترین رویکرد آموزشی (آموزش مبتنی بر دستاورد) هر سیستم آموزش عالی باید دانشجویان را بر اساس نیازهای آینده کاری آنان و دستاوردهای حضور دانش آموختگان در جامعه تربیت کند (۳). امروز آموزش افراد در رشته های پزشکی و وابسته به پزشکی به دلیل وابستگی و تأمین نیروی نظام سلامت از این قشر، از اهمیت خاصی برخوردار است.

آموزش دانشگاهی برای این قشر از دانشجویان از ۲ قسمت نظری و عملی (تئوری و بالینی) تشکیل می شود که هر کدام در حیطه خود باید به بهترین نحو ممکن اجرا شود، به طوری که هر گونه خلاء بین تئوری و عمل در این حیطه موجب بحران در مراقبت و درمان می گردد. در کشور ما مطالعات جامع که در برگیرنده ۲ بعد آموزش تئوری و بالینی باشد، صورت نگرفته است؛ اما تجربیات موجود و برخی مطالعات انجام یافته حاکی از این است که بین دانشجویان و اساتید به ویژه در کیفیت آموزش بالینی اتفاق نظر وجود ندارد (۴). خراسانی و همکاران دریافتند اکثر دانشجویان نسبت به نوع آموزش موجود دیدگاه منفی داشتند، در حالی که درصد بالایی از اساتید دیدگاه کاملاً مثبتی داشتند (۵). اهمیت آموزش و پژوهش، به ویژه در سطوح عالی بر هیچ کس پوشیده نیست. این امر، پیش نیاز توسعه پایدار هر جامعه ای محسوب می شود. تحقق توسعه پایدار، منوط به برخورداری نظام آموزش عالی کارآمد با تربیت نیروهای کیفی- علمی در جامعه است (۶). در این میان آموزش هایی که به نوعی منوط به سلامت افراد جامعه است، از اهمیت ویژه ای برخوردار است و هر اندازه کیفیت این آموزش بالاتر باشد و خروجی های این آموزش از کیفیت بالاتری برخوردار باشند، به همان نسبت سطح سلامت جامعه نیز ارتقاء خواهد یافت؛ اما ارتقاء سطح کیفیت این نوع آموزش و در کل نظام آموزشی در گرو

شناخت عوامل موثر بر آن ها می باشد که لازمه آن بررسی نظرات دست اندر کاران این آموزش یعنی اساتید و دانشجویان می باشند (۷). در همین راستا در این پژوهش با بررسی نظرات دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد عوامل موثر بر کیفیت آموزش چه آموزش تئوری و چه آموزش عملی شناسایی شد. در واقع در این پژوهش به این سوال پاسخ داده شده است که عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری و بالینی در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد کدامند؟

روش بررسی:

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جزء تحقیقات توصیفی- پیمایشی، مقطعی باشد. جامعه آماری مطالعه شامل ۲ گروه دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد می باشند.

حجم نمونه ی مورد نیاز متناسب با مطالعات مشابه با استفاده از فرمول کوکران برآورد شده است. بر اساس این فرمول از بین ۲۲۲۷ دانشجویان تعداد ۳۳۰ نفر و از بین ۱۸۵ نفر عضو هیئت علمی ۱۲۵ نفر به شیوه تصادفی انتخاب گردید.

در این تحقیق از یک پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۲ بخش زیر است، استفاده گردید:

بخش اول شامل ۱۶ گویه می باشد که به مبحث آموزش تئوری پرداخته است و بخش دوم شامل ۱۶ گویه که به مبحث آموزش بالینی پرداخته است. این گویه های به صورت بسته پاسخ و در قالب طیف ۵ گزینه ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، تا حدودی، کم و خیلی کم) تهیه شده است. ابتدای پرسشنامه برای دانشجویان شاخص هایی چون جنسیت، گروه آموزشی، دوره آموزشی، تعداد نیمسال گذرانده آورده شده و ابتدای پرسشنامه اساتید به شاخص هایی چون جنسیت، مدرک تحصیلات و درجه علمی اختصاص داده شده است. برای تهیه این پرسشنامه از پرسشنامه استاندارد کیفیت تدریس کمک گرفته شد. روایی سوالات پرسشنامه به کمک روش وابسته به محتوا و صوری بررسی شد. بدین ترتیب که پرسشنامه پس از

(۳۵/۲٪) زن و ۸۱ نفر (۶۴/۸٪) مرد بوده اند. در بین دانشجویان در گروه سنی ۲۵-۲۱ سال، ۲۳۳ نفر (۷۰/۶٪) و کمترین تعداد پاسخگویان در گروه سنی ۴۰-۳۶ سال، ۱ نفر (۰/۳٪) بوده و در بین اساتید بیشترین تعداد ۳۵ نفر (۲۸٪) در گروه سنی ۴۶ سال به بالا و کمترین تعداد ۱۵ نفر (۱۲٪) در گروه سنی ۳۵-۳۱ سال بوده است.

از نظر میزان تحصیلات، در گروه دانشجویان ۷ نفر (۲/۱٪) دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۲۱۳ نفر (۶۴/۵٪) لیسانس، ۴۸ نفر (۱۴/۵٪) فوق لیسانس و ۶۲ نفر (۱۸/۷٪) دکترا بوده اند. در بین اساتید نیز ۷۲ نفر (۵۷/۶٪) دارای تحصیلات فوق لیسانس و ۵۳ نفر (۴۲/۴٪) دکترا بوده اند. دانشجویان شرکت کننده در پژوهش به تفکیک رشته ۶۷ نفر (۲۰/۳٪) رشته مامایی، ۷۷ نفر (۲۳/۳٪) رشته پرستاری، ۴۶ نفر (۱۳/۹٪) رشته بهداشت محیط، ۵۵ نفر (۱۶/۷٪) رشته پزشکی، ۱۱ نفر (۳/۳٪) رادیولوژی، ۱۹ نفر (۵/۸٪) اتاق عمل، ۱۰ نفر (۳٪) میکروبی شناسی، ۱۳ نفر (۳/۹٪) علوم آزمایشگاهی و ۳۲ نفر (۹/۷٪) رشته هوشبری بوده اند.

تهیه در اختیار استاد راهنما و اعضای گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد قرار گرفته و نظرات اصلاحی آنان اعمال شده است. پایایی آن طی یک مطالعه مقدماتی به حجم ۳۰ نفر از افراد جامعه (۱۵ نفر دانشجویان و ۱۵ نفر اعضای هیئت علمی) اجرا و با استفاده از نرم افزار SPSS و فرمول آلفای کرانباخ ضریب پایایی آن برای اعضای هیئت علمی ۰/۹۰۴ و برای دانشجویان ۰/۹۱۶ برآورد شد. داده ها نیز به کمک آزمون های فریدمن و t مستقل تحلیل شد.

پس از تصویب طرح تحقیقاتی توسط معاونت پژوهش و کسب مجوز، پرسشنامه ها توسط همکار طرح شاغل در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد بین دانشجویان از رشته های مختلف و اعضای هیئت علمی توزیع شدند و با حضور توزیع کننده در محل پرسشنامه ها پس از تکمیل جمع آوری شدند.

یافته ها:

از بین دانشجویان ۲۱۴ نفر (۶۴/۸٪) زن و ۱۱۶ نفر (۳۵/۲٪) مرد، همچنین ۴۴ نفر از اساتید

جدول شماره ۱: تعیین بیشترین و کمترین مولفه کیفیت آموزش تئوری در هر گروه با مقایسه اختلاف میانگین مولفه ها

مؤلفه ها	هیئت علمی	دانشجویان
	انحراف معیار ± میانگین	انحراف معیار ± میانگین
حضور به موقع دانشجویان در کلاس درس	۴/۴۷±۰/۶۴۲	۱۱/۳۸
رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و دانشجویان	۳/۵۷±۰/۶۶۳	۵/۴۱
علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی		۳/۹۳±۰/۹۹۹
تشکیل جلسات جبرانی و اضافی برای حل نقایص و اشکالات درسی دانشجویان		۳/۰۲۷±۱/۱۳
سطح معنی داری آزمون فریدمن	P<۰/۰۰۱	P<۰/۰۰۱

یافته های جدول شماره ۱ نشان می دهد که در رتبه بندی بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از نظر دانشجویان بالاترین میانگین رتبه ها مربوط به علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی (۱۰/۳۱) و کمترین میانگین مربوط به تشکیل جلسات جبرانی و اضافی برای حل نقایص و اشکالات درسی دانشجویان (۵/۹۴) بوده است.

همچنین در رتبه بندی عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از نظر اعضای هیئت علمی بالاترین میانگین رتبه ها مربوط به حضور به موقع دانشجویان در کلاس درس (۱۱/۳۸) و کمترین میانگین مربوط به رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و دانشجویان (۵/۴۱) بوده است.

جدول شماره ۲: تعیین بیشترین و کمترین مولفه کیفیت آموزش بالینی در هر گروه با مقایسه اختلاف میانگین مولفه ها

دانشجویان		هیئت علمی		مولفه ها
میانگین رتبه	میانگین \pm انحراف معیار	میانگین رتبه	میانگین \pm انحراف معیار	
۱۰/۰۸	۳/۹۶ \pm ۱/۰۴	۱۰/۵۷	۴/۴۶ \pm ۰/۹۱	استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالین
۷/۱	۳/۴۲ \pm ۰/۹۵۵	۵/۷۶	۳/۷ \pm ۰/۸۷	علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی
۰/۰۱		۰/۰۱		سطح معنی داری آزمون فریدمن

یافته های جدول شماره ۲ نشان می دهد که در رتبه بندی بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی از نظر دانشجویان و اساتید بالاترین میانگین رتبه ها مربوط استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالینی (۱۰/۰۸) و کمترین میانگین مربوط به علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی (۷/۱ و ۵/۷۶) بوده است.

داده های جدول شماره ۳ نشان می دهد که در مقایسه بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری نزد دانشجویان و اساتید تنها در ۲ مولفه رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و

دانشجویان و علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی معنی دار نمی باشد. به عبارت دیگر بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری در کلیه موارد به جز ۲ مورد ذکر شده از نظر اساتید و دانشجویان تفاوت معنی دار وجود دارد؛ همچنین در مقایسه بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش بالینی نزد دانشجویان و اساتید تنها در ۲ مولفه ی حضور مدرس و دانشجو در بخش ها طبق برنامه ی ثابت و از قبل تعیین شده و ارائه ی کنفرانس های بالینی از سوی دانشجویان معنی دار نمی باشد. به عبارتی دیگر بین عوامل موثر بر کیفیت آموزش بالینی در کلیه موارد به جز ۲ مورد ذکر شده از نظر اساتید و دانشجویان تفاوت معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۳: مقایسه میانگین عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری و بالینی در دانشگاه علوم پزشکی بین

اساتید و دانشجویان

حیطه های آموزش	گویه های پرسشنامه	آزمون برابری میانگین ها
		مقدار احتمال
آموزش تئوری	رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و دانشجویان	۰/۳۶۷
	علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی	۰/۸۴۴
	دارا بودن قدرت انتقال و تفهیم مدرس	P<۰/۰۰۱
	میزان تسلط مدرس بر موضوع آموزش	P<۰/۰۰۱
	روش آموزش	P<۰/۰۰۱
	میزان استفاده از وسایل کمک آموزشی	P<۰/۰۰۱
	علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی	P<۰/۰۰۱
	پذیرش نظر دانشجویان از طرف مدرس	P<۰/۰۰۱
	حضور به موقع دانشجویان در کلاس درس	P<۰/۰۰۱
	حضور به موقع مدرس در کلاس درس	P<۰/۰۰۱
	طول زمان تدریس	P<۰/۰۰۱
	ارائه ی مطالب جدید متناسب با موضوع تدریس و بحث آزاد در کلاس توسط دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	تشکیل جلسات جبرانی و اضافی برای حل نقایص و اشکالات درسی دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	ارزشیابی مستمر آموخته های دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	معرفی منابع و مأخذ بیشتر در ارتباط با موضوع آموزشی	P<۰/۰۰۱
آمادگی علمی قبلی دانشجویان در هر جلسه نسبت به موضوع تدریس	P<۰/۰۰۱	
آموزش بالینی	رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و دانشجویان	۰/۰۲۱
	علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی	۰/۰۰۵
	حضور مدرس و دانشجو در بخش ها طبق برنامه ی ثابت و از قبل تعیین شده	P<۰/۰۰۱
	حضور مدرس و دانشجو در بخش ها طبق برنامه ی ثابت و از قبل تعیین شده	۰/۳۱۳
	ارتباط موثر و فرد به فرد مدرس و دانشجویان در ساعات آموزش بالینی	P<۰/۰۰۱
	در دسترس بودن سریع و به موقع مدرس برای دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	همکاری مدرس با دانشجو هنگام انجام عملیات بالینی برای بیماران	P<۰/۰۰۱
	مستقل بودن دانشجو هنگام فعالیت بالینی برای بیماران	P<۰/۰۰۱
	ارائه ی کنفرانس های بالینی از سوی دانشجویان	۰/۲۴۷
	اهمیت حضور به موقع دانشجو در بخش برای مدرس	P<۰/۰۰۱
	ارائه ی شرح وظایف مستقل به هر دانشجو در ابتدای شیفت	۰/۰۳۷
	ایجاد علاقه و انگیزه در دانشجویان جهت انجام فعالیت بالینی	P<۰/۰۰۱
	ارائه ی اهداف مشخص در هر دوره از کارآموزی های بالینی برای دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	ارائه ی اهداف مشخص در هر دوره از کارآموزی های بالینی برای دانشجویان	P<۰/۰۰۱
	مستقل بودن مدرس آموزش بالین از مدرس دروس تئوری	P<۰/۰۰۱
استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالین	P<۰/۰۰۱	

بحث:

رتبه بندی عوامل موثر بر کیفیت آموزشی از نظر اساتید نشان داده است که میزان تسلط مدرس بر موضوع آموزش، استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالینی، دارا بودن قدرت انتقال و تفهیم مدرس و ... بیشترین تأثیر را بر کیفیت آموزش دارد. دانشجویان نیز در بیان نظرات خود استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالین، ایجاد علاقه و انگیزه در دانشجویان جهت انجام فعالیت بالینی، علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی و ... را موثرترین عوامل دانسته اند. این یافته ی پژوهش با یافته ی شریف زاده همخوانی دارد، مسلماً استفاده از مدرس تئوری و بالین جهت یک واحد خاص باعث ارائه مطالب با تمرکز بیشتر و جامع تر برای دانشجویان می شود. به همین دلیل در هر ۲ گروه نظر افراد را بیشتر جلب کرده است (۸)؛ همچنین بررسی تأثیر عوامل موثر بر کیفیت آموزش تئوری نشان داده است که عواملی چون علاقه و رغبت دانشجویان به رشته تحصیلی، میزان تسلط مدرس بر موضوع آموزش، حضور به موقع مدرس در کلاس درس بالاترین نقش را در ارتقاء کیفیت دروس تئوری دارد. اعضای هیئت علمی نیز به حضور به موقع دانشجویان در کلاس درس، میزان تسلط مدرس بر موضوع آموزش، دارا بودن قدرت انتقال و تفهیم مدرس را در ارتقاء کیفیت دروس تئوری موثر دانسته اند. این یافته با یافته های سلیمانی و همکاران، مرادی و جعفری، عیاری و سید کلان، سید کلان و آزاد همخوانی دارد؛ اما از آنجایی که دروس عملی در برنامه درسی این دانشجویان از جایگاه ویژه ای برخوردار است. دانشجویان نقش عواملی چون استفاده از مدرس دروس تئوری جهت مدرس بالینی، ایجاد علاقه و انگیزه در دانشجویان جهت انجام فعالیت بالینی، مستقل بودن دانشجویان هنگام فعالیت بالینی برای بیماران و ... را در ارتقاء کیفیت این آموزش ها موثر دانسته اند (۹-۱۲).

نظرات اعضای هیئت علمی نیز به گونه ای با نظرات دانشجویان نزدیک بوده و آنان نیز استفاده از مدرس

دروس تئوری جهت مدرس بالینی، ارتباط موثر و فرد به فرد مدرس و دانشجویان در ساعات آموزش بالینی، مستقل بودن دانشجو هنگام فعالیت بالینی برای بیماران را در ارتقاء این نوع آموزش ها موثر دانسته اند. یافته های حاصل از این هدف با یافته های سلیمانی مطلق و همکاران، عیاری و سید کلان، سید کلان و آزاد، خراسانی و همکاران هم راستا می باشد (۲، ۱۱، ۱۲). مقایسه عوامل موثر بر ارتقاء کیفیت آموزش از نظر اعضای هیئت علمی و دانشجویان نشان داده است که بین همه عوامل مورد بررسی از نظر دانشجویان و اعضای هیئت علمی تفاوت معنی دار است. به جز در ۲ مولفه ی رعایت مبانی فرهنگ و ارزش های اسلامی از طرف اساتید و دانشجویان و علاقه و تلاش در ترویج اصول اخلاق پزشکی تفاوت بوده و معنی دار نمی باشد. به وضوح می توان از این مطلب دریافت، تجربه ی اساتید در جوامع علمی و اجتماعی، حضور و تأثیر اخلاق و معارف در هر حیطه برای آنان روشن تر شده است؛ لذا می توان این عدم تفاوت میان نظر آنان و دانشجویان را با این دلیل توجیه نمود (۱۳). یافته های پژوهشی با نتایج پژوهش های خراسانی و همکاران، قادری و شکاری نیز هم خوانی دارد (۱۳، ۱۴). از آنجایی که آموزش امری نظامند و برنامه ریزی شده می باشد؛ لذا باید در راستای ارتقاء سطح کیفیت آموزشی طبق ۷ عنصر طراحی آموزش اقدام نمود تا بتوانیم زمینه ارتقاء سطح کیفیت را در آموزش ایجاد کنیم.

نتیجه گیری:

با به کارگیری مدرسین دروس تئوری جهت دروس بالینی می توان کیفیت آموزش بالینی را افزایش داد؛ همچنین باید راهکاری برای ترویج اخلاق پزشکی در دروس بالینی اندیشید. در بحث آموزش تئوری نیز باید با ایجاد انگیزه و افزایش علاقه و رغبت دانشجویان

مرکز مطالعه و گروه مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد و تمام کسانی که ما را در این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل آورند. نتایج این پژوهش حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی می باشد و تمام هزینه های این طرح توسط دانشگاه آزاد اسلامی تأمین شده است.

در حضور به موقع آن ها در کلاس درس تأثیر مثبت گذاشت و هم کیفیت آموزش تنوری را بالا برد.

تشکر و قدردانی:

نویسندگان بر خود لازم می دانند تا بدینوسیله از اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی و

منابع:

1. Seetharaman A, Sreenivasan J, Boon LP. Critical success factors of total quality management. *Qual Quant*. 2006; 40(5): 675-95.
2. Soleymani Motlagh KH. Study educational factors affecting the quality of university education from the viewpoint of faculty members and students of Lorestan University [Thesis]. Lorestan; 2005.
3. Hoveida R, Molavi H. Academic quality improvement process from the viewpoints of faculty members of universities in Isfahan province: A comparison based on Academic Quality Improvement Program (AQIP). *Iran J Med Educ*. 2008; 8(1): 132-41.
4. Fasihi Herandi T, Soltani K, Tahami A, Mohamad Alizade S. Quality of clinical education of medical students' view of Iran. *J Qazvin Univ Med Sci*. 2004; 8(30): 92-100.
5. Khorasani GH, Shahbaz Nejad L, Vahid Shahi. Check the quality of clinical education from the perspective of teachers and students of the Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences. *J Mazandaran Univ Med Sci*. 2007; 58(17): 87-100.
6. Thiagaragan T, Zairi M, Dale B. A proposed model of TQM implementation based on an empirical study of Malaysian industry. *Int J Qual Reliab Manag*. 2001; 18(3): 289-306.
7. Lozano R, Young W. Assessing sustainability in university curricula: Exploring the influence of student numbers and course credits. *J Clean Prod*. 2013; 49: 134-41.
8. Sharifzade F. Total quality management principles and concepts, perspectives and applications. Tehran: Terme Pub; 2005.
9. Soleymani Motalgh KH. Study educational factors affecting the quality of university education from the viewpoint of faculty members and students [Thesis]. Shahid Beheshti University; 2010.
10. Moradi H, Jafari P. Evaluating the effectiveness of the entrepreneurship curriculum, Islamic Azad University. *J Curriculum Stud*. 2010; 7(4): 27-34.
11. Ayari M, Seyed Kalan A. The process of improving the educational quality of faculty members of Isfahan, a comparison based on the scales AQIP. *Iran J Med Educ*. 2010 ; 21(8): 21-30.
12. Seyed Kalan A, Azad M. Assessing the quality of educational programs in deprived areas with critical. *J Curriculum Stud*. 2013; 4(8): 7-40.
13. Khorasani GH, Shahbaznejad L, Vahidshahi K. Check the quality of clinical education from the perspective of teachers and students of the Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences. *J Mazandaran Univ Med Sci*. 2014; 17(1): 21-36.
14. Ghaderi H, Shekari A. The evaluation of the curriculum department of education, University of Kashan, research in curriculum. *Q J Sci Res*. 2014; 11(2): 147-52.

The effective factors on quality of theoretical and clinical education from students and teachers viewpoints in Shahrekord University of Medical Sciences

Derakhshan SA¹, Montazerolzohoor F², Moradi-Pardanjany H^{2*}, Zaheri A³

¹Student, Educational Management Dept., Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, I.R. Iran; ²Educational Management Dept., Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, I.R. Iran; ³Anesthesiology Dept., Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, I.R. Iran.

Received: 24/Jan/2016 Accepted: 27/Apr/2016

Background and aims: The present study was conducted to identify the effective factors on quality of theoretical and clinical education from students and teachers viewpoints in Shahrekord University of Medical Sciences (SKUMS).

Methods: The method to conduct this study was descriptive-survey and the study population consisted of all students and teachers in SKUMS, of whom 330 (214 female and 116 male) students and 125 (44 female and 81 male) teachers were enrolled by random, stratified sampling.

Results: From the faculty members' perspectives, the most important effective factor on theoretical education quality was the students' attending classes on time and from the students' perspectives, tendency toward field of study. The mean scores of these two factors was significantly different between the faculty members and the students ($P < 0.001$). From both the faculty members' and the students' perspectives, the most important effective factor on clinical education quality was the use of theoretical lessons lecturers to teach clinical lessons. The mean score of this factor was significantly different between the faculty members and the students ($P = 0.01$).

Conclusion: By using theoretical lessons lecturers to teach clinical lessons, clinical education quality can be enhanced. Moreover, we can affect their attending classes on time and enhance theoretical education quality through triggering motivation and increasing interest in students.

Keywords: Education quality, Theoretical education, Clinical education, Friedman test.

Cite this article as: Derakhshan SA, Montazerolzohoor F, Moradi-Pardanjany H, Zaheri A. The effective factors on quality of theoretical and clinical education from students and teachers viewpoints in Shahrekord University of Medical Sciences. J Shahrekord Univ Med Sci. 2016; 18(4): 38-45.

***Corresponding author:**

Educational Management Dept., Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Shahrekord, I.R. Iran. Tel: 00989132836847, E-mail: h.moradi@iaushk.ac.ir